

Vakblad Beleid, Bestuur en Management & Pedagogiek in de kinderopvang

PERSBERICHT Dinsdag 7 April 2009

ChristenUnie gijzelt gastouders

Rond deze tijd stemt de Tweede Kamer over de voorstellen van het kabinet over de gastouderopvang. In de afgelopen maanden hebben velen in de kinderopvang zich de longen uit het lijf gelopen om de schade van dit slechte wetsvoorstel zoveel mogelijk te beperken. Lastig, want staatssecretaris Dijksma (PvdA) heeft zich laten vastnagelen door coalitiepartners CDA en ChristenUnie die zéér hechten aan informele opvang. Vraagouders en gastouders zijn de dupe.

Op tafel ligt niet minder dan een gedrocht. Want het voorstel om de gastouderopvang aan te passen hinkt op twee gedachten, daarnaast kost het de belastingbetaler opnieuw onnodig honderden miljoenen euro's, het jaagt ouders en mogelijk werkgevers op extra kosten én maakt gastouderbureaus het werken moeilijk vanwege te lage uurvergoedingen. En dit alles omdat opa's en oma's een vergoeding van 2,50 euro per uur voor oppassen moeten kunnen krijgen. En nu nog in de Wet kinderopvang (Wk) worden opgenomen ook.

Geen wonder dat werkgeversorganisaties BKN, MOgroep en oudervereniging BOinK in de afgelopen maanden hard hebben geknokt tegen de kabinetsplannen. Zo weigeren zij terecht om voor het 'opa- en omadeel' in de kinderopvangwet kwaliteitseisen te formuleren, ondanks het dringende verzoek van staatssecretaris Dijksma. De kinderopvang formuleert ook geen kwaliteitseisen voor scholen, jeugdinrichtingen of het Jeugdjournaal. Dus ook niet voor opa's en oma's.

Met deze vreemde eend in de bijt, loopt de reguliere kinderopvang onnodige risico's. Allereerst horen opa's en oma's niet thuis in een kinderopvangwet. Waarom zou de overheid moeten meebetalen aan informele opvang die toch al plaatsvindt? Daar is de hele Wet kinderopvang niet voor bedoeld. De wet is juist opgehangen – al dan niet terecht – aan de wens om de arbeidsparticipatie van vrouwen te laten toenemen, maar in haar voorstel schrijft staatssecretaris Dijksma van OCW letterlijk dat de inzet van opa's en oma's geen enkele bijdrage levert aan de arbeidsparticipatie van vrouwen.

Fundamentele weeffout

Automatisch schieten zware termen in het hoofd als onbehoorlijk bestuur, zware kritiek van de Rekenkamer, parlementair onderzoek. Overdreven? Nee. Aan de kinderopvangwet worden nu regelingen toegevoegd die de strekking van de wet ondermijnen. Daarnaast zit in de voorstellen van staatssecretaris Dijksma het mechanisme ingebakken van

Vakblad Beleid, Bestuur en Management & Pedagogiek in de kinderopvang

opnieuw ongebreidelde groei van betaalde, informele kinderopvang. Twee redenen om de Rekenkamer maar vast te bellen. Het is gewoonweg wachten op de eerste nieuwe overschrijdingen in de Wk. Dat zal haar baas Wouter niet waarden.

Malafide gastouderbureaus hoeven slechts hun administratieprogramma's op hun computer wat aan te passen om aan alle nieuwe voorwaarden te voldoen. Even een mapje te maken met begeleidingsmogelijkheden voor opa's en oma's. Evaluatieformulieren kopiëren, invullen, klaar. Zelf zou ik er zeker een halfjaarlijkse uitnodiging bij doen voor een zeer informatieve (nep)bijeenkomst rondom een – alleen door mij gekende – beroemde Oekraïense pedagoog. Samen met dochterlief, redelijk ervaren met PowerPoint, heb ik zo binnen een week een glimmende presentatie liggen waarmee elke GGD-inspecteur om de tuin kan worden geleid.

Dit is nu net het verschil tussen de Haagse bureaucratische stolp en het echte leven. Wij, in het echte leven, weten dat het zo werkt. Den Haag heeft daar altijd wat meer moeite mee. Desondanks moet een overheid gaten in wetten repareren en niet de bestaande manco's een wettelijk kader geven. En dan ook nog met allerlei bij elkaar geveegde, bureaucratische 'oplossingen' van controles door GGD, gemeenten en belastingdienst. De gekozen constructie is een Haagse tekentafelconstructie. In theorie uitvoerbaar, in de praktijk kunnen commerciële jongens er weer (bijna) legitiem met een deel van het kinderopvanggeld vandoor gaan. Een fundamentele weeffout van het kabinet dus.

Eenvoudig bikwerk

Met deze weeffout ontstaan twee soorten gastouderopvang binnen de Wk. De reguliere, kwaliteitsvolle opvang met een hogere uurprijs en het informele deel met de lagere uurprijs van 2,50. Een gevaarlijke tweedeling, want feitelijk wordt een deel van het budget nu onttrokken aan de reguliere kinderopvang. Met twee vervelende scenario's tot gevolg.

Als er in de naaste toekomst bezuinigd moet worden op kinderopvang (en dat gaat gebeuren) kan het opa- en omadeel makkelijk uit de Wk worden gebikt en opgeheven. Zonder al te veel discussie met de kinderopvang zelf. Geld gewoon foetsie. En het zullen niet alleen de gastouderbureaus zijn die daar last van krijgen, ook de kinderdagverblijven en buitenschoolse opvang kunnen hun borst nat maken.

Het tweede scenario laat hetzelfde eenvoudige bikwerk zien. De informele thuisopvang door opa's en oma's wordt dan in z'n geheel ondergebracht bij minister Rouvoet van Jeugd en Gezin. Daar hoort het feitelijk ook thuis. Emeritus hoogleraar Flip de Kam (publieke financiën) wijst daar in het Tijdschrift voor Openbaar Bestuur in oktober 2008 al op. Rouvoet zal blij zijn met dit geld, hij is immers minister zonder een budget voor beleid. Met een oppaspremie voor ouders kan deze christelijke minister goede sier maken bij zijn eigen achterban. Ook in dit scenario is het geld voor de reguliere kinderopvang gewoon foetsie.

Vakblad Beleid, Bestuur en Management & Pedagogiek in de kinderopvang

Zo komen we vanzelf op de ware reden van dit nieuwe wettelijke gedrocht. Want het voorstel dat Dijkssma doet, ademt overduidelijk de politieke lijn van coalitiegenoot ChristenUnie. Deze partij heeft zich het afgelopen jaar hard gemaakt voor betaalde opvang door opa's en oma's. Grijpt nu haar kans – handig gebruikmakend van het gedrag van zakkenvullende gastouderbureaus – om betaalde informele opvang definitief wettelijk mogelijk te maken, ten koste van de reguliere opvang. Tot op heden ontbeert het Dijkssma de *guts* om hier weerwerk tegen te leveren. En dat geldt vooralsnog ook voor de Kamerfractie van de PvdA. *No guts*.

Ook 'kleine' pijnpunten

In het kabinetsvoorstel zitten ook tal van 'kleine' punten waarvan ouders, gastouders en gastouderbureaus flink last kunnen krijgen. Een te lage vergoeding van de maximale uurprijs bijvoorbeeld. De door Dijkssma voorgestelde 4 euro per kind per uur is voor gastouderbureaus te weinig om hun diensten goed te kunnen aanbieden, daar moet minimaal een euro op. Gebeurt dit niet, dan moeten de vraagouders het verschil bijbetalen. De Vereniging van Gastouderbureaus heeft berekend dat zelfs bij een uurprijs van 5,50 euro een gemiddeld gezin ruim 260 euro per maand extra kwijt is aan gastouderopvang.

Ander pijnpunt is de opvang aan huis door erkende gastouders. Deze worden nu gelijkgeschakeld met opa's en oma's en hebben daarom slechts recht op een vergoeding van 2,50 euro. Begrijpelijk vanuit handhaving en bestrijding van fraude, het is ondoenlijk om bij de mensen thuis te controleren of het een 2,50-oppas of 4-euro-oppas betreft.

Hier zijn ouders én kinderen de dupe. In de praktijk zullen ouders hun kinderen niet meer thuis laten opvangen, maar bij de gastouder. Als je dan om tien of twaalf uur 's avonds uit je onregelmatige dienst komt, moet je eerst bij de gastouder je kind wakker maken, meenemen en vervolgens weer in bed stoppen. Elke dag van je dienst. Welke ouder, pedagoog of kinderarts wordt daar blij van?

VOOR INHOUDELIJKE VRAGEN OVER DIT ONDERWERP:

Marieke Bendeler, beleidsmedewerker

de Branchevereniging ondernemers in de kinderopvang

Contact: bendeler@kinderopvang.nl | T. 070 - 3490 332 | M. 06 – 119 555 20 | F. 070 - 3490 289
maandag | woensdag | vrijdag

Deze tekst is een voorpublicatie van een artikel dat verschijnt in het tijdschrift BBMP, nr 4 - 2009

www.bbmp.nl © 2009. Tekst: Aart Verschuur - BBMP is een uitgave van Uitgeverij SWP, Amsterdam. email: redactie@bbmp.nl